

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Τα στοιχεία που καθορίζουν τη ροή της είδησης μπορούν να αναγνωριστούν στα εξής:

- η δυνατότητα απόκτησης πληροφοριών (σε ανθρώπινο και υλικοτεχνικό επίπεδο),
- ο τρόπος διαχείρισής της,
- οι εμπλεκόμενοι στην διάδοση και στην αποδοχή της,
- το εκάστοτε κοινωνικό αξιακό σύστημα,
- οι επιδιώξεις των ίδιων των φορέων ενημέρωσης.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η αντίθεση που παρατηρείται ανάμεσα στη δεύτερη και στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1 οργανώνεται στη βάση της ροής της είδησης και έχει ως μέλη της:

- «μια απλή φαινομενικά διαδικασία»: Στη δεύτερη παράγραφο γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται μια απλή διαδικασία.
- «μεσολαβούν ... μερικές φορές, μακρόχρονες και περίπλοκες διαδικασίες»: Στην τρίτη παράγραφο τονίζεται ότι με όλους τους παράγοντες, κυρίως αθέατους, που μεσολαβούν η ροή της είδησης δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί σε καμιά περίπτωση ως απλή διαδικασία.
- Η αντιθετική σχέση των δύο παραγράφων αποτυπώνεται με την επιλογή της λέξης «όμως» στην αρχή της τρίτης παραγράφου, αντιθετικού συνδέσμου με τον οποίο επιτυγχάνεται η γλωσσική συνοχή του λόγου.

Με την αντιθετική οργάνωση:

- εξασφαλίζεται η αλληλουχία των νοημάτων (συνεκτικότητα) ανάμεσα στις δύο παραγράφους,

- δίνεται έμφαση, κατά κύριο λόγο, στο δεύτερο σκέλος της, στο γεγονός δηλαδή ότι η ροή της είδησης είναι πιο σύνθετη και πολύπλοκη διαδικασία από αυτή που φαίνεται,
- αυξάνεται ο βαθμός κατανόησης του μηνύματος για τον αναγνώστη,
- ενισχύεται η αντικειμενικότητα με την παράθεση και του τρόπου με τον οποίο θα έπρεπε να συμβαίνει η ροή της είδησης και του τρόπου της πραγμάτωσής της.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

1. Σ
2. Λ
3. Λ
4. Σ
5. Σ

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Ο μικρός εφημεριδοπώλης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως:

- εργατικός, καθώς περπατούσε σε όλη την πόλη, για να πουλήσει τις εφημερίδες («Ξεκινούσε απ' το πρακτορείο... σε μεγάλα εμπορικά στο Λιμάνι») και φιλόπρονος εφόσον αναζητούσε επιπλέον εισοδήματα («έπαιρνε καμιά πενηνταριά φύλλα ... του Λευκού Πύργου»),
- ευφυής, καθώς αξιοποιούσε τη γλωσσομάθειά του «ξεφώνιζε σε τέσσερις πέντε γλώσσες» για να μπορέσει, στοχευμένα («είχε μάθει ποιος κατοικούσε πού»), να πουλήσει τις εφημερίδες του,
- έχει αντίληψη της εποχής του, δεν διεκπεραιώνει απλώς την πώληση των εφημερίδων «πρωί η πλάτη του σαν να πονούσε, θαρρείς και το βάρος της πρώτης είδησης», δείχνει να αξιολογεί τις ειδήσεις,
- επίμονος, ακόμη και όταν η εργασία του είναι εύκολη («στο μισό της διαδρομής είχε σχεδόν ξεπουλήσει»), δεν εγκατέλειπε την προσπάθειά του («ξελαρυγγίστηκε έξω απ' το αρχοντικό του Χατζημήσεφ»).

Στο β' σκέλος η εκφώνηση επιτρέπει στους/στις μαθητές/-τριες να διατυπώσουν την προσωπική τους θέση απέναντι στον ήρωα. Θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια και η εστίαση της απάντησης στο ζητούμενο, χωρίς γενικόλογες αναφορές.